

1. Referentie

Referentie	De Neve, F. (2002). <i>Brieven aan Ouders met Tieners</i> . In E. Vandemeulebroecke, H. Van Crombrugge & J. Gerris (Eds.), <i>Gezinspedagogiek. Deel 2: Opvoedingsondersteuning</i> (pp. 203-224). Leuven: Garant.
Taal	Nederlands
ISBN	90-5350-927-5
Publicatievorm	Bijdrage in een reader

2. Abstract

De reader waarin deze bijdrage te vinden is, handelt over het onderwerp ‘gezinspedagogiek: opvoedingsondersteuning’. Deze bijdrage gaat over de opvoedingsondersteuning die de Bond van Grote en Jonge Gezinnen biedt aan ouders met tieners. Er zijn immers weinig opvoedingsondersteunende initiatieven inzake tieners. De Bond heeft daarvoor een kader gecreëerd, waar het tijdschrift ‘BOTsing’ (Brieven aan Ouders met Tieners) een onderdeel van is.

Het tijdschrift werd gelanceerd in 1999, nadat een grondig verkennend onderzoek had plaatsgevonden om zo beter te beantwoorden aan de noden van de ouders. 842 ouders namen deel aan het onderzoek en beantwoordden vragen over de opvoedingsproblemen, de informatie die ze wensen, de gebruikelijke informatiekkanalen en de meest geschikte informatiekkanalen.

Omdat opvoeding niet waardenvrij is, heeft de Bond een pedagogisch referentiekader geschapen. Een aantal uitgangsprincipes zoals democratie, uniciteit van het gezin, ...maakt daar deel van uit.

Op basis van de resultaten van het verkennend onderzoek en het pedagogisch referentiekader werden dan vijf doelstellingen geformuleerd en werd besloten wat de aanpak zou zijn van het tijdschrift en hoe het er zou uitzien. Tot slot blijkt uit een telefonische enquête dat de eerste evaluatie van het tijdschrift na een jaar positief was.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media, gezin
Trefwoord(en)	Informatie, informatiekkanalen, opvoedingsondersteuning, ouders, pedagogie, problemen, pubers, tieners, tijdschrift BOTsing

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Fons De Neve Studiedienst Bond voor Grote en Jonge gezinnen Troonstraat 125 1050 Brussel Tel: 02/ 507 88 11 Fax: 02/ 511 90 65 studiedienst@gezinsbond.be http://www.gezinsbond.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de ontstaansgeschiedenis van BOTsing? Wat zijn de resultaten van het verkennend onderzoek bij ouders met tieners? Wat is het pedagogisch referentiekader en wat zijn de doelstellingen? Hoe zou het blad er gaan uitzien en wat waren de resultaten van de eerste evaluatie?
-----------------	--

Hypothesen	/
------------	---

6. Methode

Onderzoeks-methode	Enquête: Op 5 december 1997 werd in het gratis en wekelijks ledenblad van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen een enquête gehouden. Het betreft zowel open als gesloten vragen. Er waren drie blokken: – Onderwerpen waar ouders meer info over wensen (19 items) , via welke kanalen ze nu die info krijgen en welk kanaal ze het meest geschikt achten – Welke zaken vormen helemaal niet of juist wel een probleem inzake opvoeding van tieners? – Enkele gegevens werden gevraagd over de respondenten: het aantal kinderen en de leeftijd Literatuurstudie
Onderzochte groep	Enquête: 842 ouders met tieners in huis die lid zijn van de Gezinsbond; de tieners zijn tussen 10 en 18 jaar, de gemiddelde leeftijd van het oudste kind bedroeg 15,5 jaar. Het gemiddeld kindertal bedroeg 2,81, wat beduidend hoger is dan het gemiddelde in Vlaanderen (1,6). Dit heeft te maken met het feit dat ouders met drie kinderen vaker lid zijn van de Bond dan ouders met minder kinderen.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Ontstaansgeschiedenis van BOT-sing	BOTSing is het nieuwe tijdschrift van de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen en staat voor 'Brieven aan Ouders met Tieners'. De laatste decennia is er een toenemende belangstelling voor opvoeding en opvoedingsondersteuning. Het sociaal-cultureel werk speelt hierin een prominente rol. Ook de Bond tracht, als belangrijke actor in het sociaal-cultureel landschap, een betekenisvolle rol te spelen in de opvoedingsondersteuning van ouders. Bij de opbouw van een nieuw Gezinspolitiek Beleidsproject werd een enquête afgenomen van de leden en daaruit bleek dat ze nood hadden aan steun in de opvoeding, vooral als het om tieners gaat. Daarom besloot de Gezinsbond om die lacune op te vullen.
Resultaten van het verkennend onderzoek	<u>Opvoedingsvragen en –problemen van ouders met tieners</u> GESLOTEN VRAAG : De items die het sterkst als een probleem ervaren worden zijn: - regels en grenzen bepalen - omgaan met meningsverschillen en conflicten - omgaan met conflicten tussen broers en zussen - afspraken maken met je tiener en ervoor zorgen dat hij zich er aan houdt Deze resultaten liggen in de lijn van de resultaten van andere onderzoeken uit Nederland en Vlaanderen. OPEN VRAGEN: ♣ De respondenten konden zelf ook nog een aantal problemen aanbrengen via een open vraag. 65% deed dit. De antwoorden zijn zeer verscheiden: - alles wat met school te maken heeft - een gezin met kinderen met grote leeftijdsverschillen (vooral in grote en nieuw samengestelde gezinnen) - juist reageren op karaktertrekken en wisselend humeur - rol van vriendenkring en vriendenkeuze - discussie over zakgeld en uitgaan ♣ 30% van de respondenten beantwoordt ook de vraag of er problemen zijn waarmee ze nergens terecht kunnen. De volgende problemen werden aangehaald: - schoolproblemen - psychische of relationele problemen - problemen ivm echtscheidingen of nieuw samengestelde gezinnen - het verschil tussen probleemgedrag en normaal gedrag.

	<u>Waarover willen ouders met tieners informatie?</u> GESLOTEN VRAAG: - Meer dan 50% duidde de volgende items aan: de invloed van leeftijdsgenoten/ het verschil tussen gedrag dat eigen is aan tieners en probleemgedrag/ de rol van ouders en het gezin bij tieners - Minder dan de helft duidde de volgende items aan: de ontwikkeling van tieners tijdens de puberteit/de positie van jongeren in de consumptiemaatschappij/drukgebruik/alleenstaande ouder/ echtscheiding / nieuwe partner/ handicaps. Wat opvalt bij deze resultaten is dat: - Er verrassend weinig vraag naar informatie over druggebruik is - De problemen rond specifieke gezinssituaties (bv. nieuw samengestelde gezinnen) laag scoren. Wellicht omwille van het feit dat de groep die hiermee te maken krijgt relatief klein is, zeker in het ledenbestand van de Bond. OPEN VRAAG: Ouders konden zelf ook items aanbrengen. 60% ging hierop in. Het gaat onder andere om de volgende elementen: - problemen in verband met school - zakgeld en uitgaan - zinvolle vrijetijdsbesteding <u>Informatiekanalen (meest gebruikte en meest geschikte)</u> GESLOTEN VRAAG: Op de eerste plaats komt 'andere ouders' gevolgd door 'tijdschriften'. Boeken, radio en televisie scoren lager. OPEN VRAAG: Bij 'andere' antwoordden ouders ook 'andere tieners'. Bij de vraag naar 'het meest geschikte kanaal' scoren televisie en radio vreemd genoeg erg laag. Ook hier scoren tijdschriften en andere ouders het best.
Pedagogisch referentiekader	Een referentiekader is vereist omdat opvoeding nu eenmaal cultuurgebonden is en niet waardenvrij. Enkele uitgangspunten: - Democratisch opvoedingsmodel met wederzijds respect - Ouder en kind beïnvloeden elkaar en dienen een even grote inbreng te hebben in het proces - Ouders gaan in op opvoedingsvragen, het kind neemt het antwoord op en ontwikkelt, maar nieuwe vragen dringen zich steeds weer op - Opvoeden is doelgericht, maar niet elk aanbod van ouders is intentioneel of doeltreffend - Het opvoedingsproces is uniek in elk gezin
Doelstellingen BOTsing	i. <u>Informer</u> Het gaat om inzicht aanreiken over de normale ontwikkeling van het kind. Ook over relatievaardigheden moet BOTsing informeren. De leefwereld van jongeren leren begrijpen en allerlei praktische informatie komen ook aan bod. ii. <u>Adviseren</u> Pasklare recepten zijn niet mogelijk wegens de uniciteit van elk gezin. Wel kunnen een aantal algemene principes als rode draad doorheen het ganse tijdschrift aangereikt worden. De Bond opteert voor vier kapstukken: - positieve aandacht en betrokkenheid - jongeren oefenruimte bieden - een herkenbaar patroon van regels en afspraken - de modelfunctie van volwassenen iii. <u>Attitudeverandering stimuleren</u> De Bond hoopt met het tijdschrift ouders te stimuleren om over opvoeding te praten. Zo vinden ze in het informele netwerk nog meer steun en kunnen ze bepaalde attitudes wijzigen. iv. <u>Ouders de gelegenheid geven om hun aanpak naast die van</u>

	<u>andere ouders te plaatsen</u> Contact met andere ouders kan de druk verlichten. In BOTsing komen ouders zelf aan het woord in de rubriek 'dagboek'. v. <u>Blikopener en opstap zijn naar andere vormen van opvoedingsondersteuning</u> In het tijdschrift wordt verwezen naar andere vormen van opvoedingsondersteuning.
Eerste evaluatie	BOTsing is een driemaandelijks publicatie voor Bondsleden met tieners tussen 12 en 16 jaar. 40 000 ouders ontvangen het tijdschrift gratis. Elk nummer heeft één hoofdthema met vaste rubrieken. Een frisse en jonge lay-out moet uitnodigend werken naar de ouders toe, maar kan ook de jongeren zelf aanspreken. Bij een eerste evaluatie na een jaar werd een telefonische enquête gehouden bij 100 lezers. Een overgrote meerderheid leest BOTsing en apprecieert alle aspecten. Vooral vrouwen lezen het blad.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Opvoedingsondersteuningsinitiatieven kennen de laatste jaren veel succes. Wat betreft ouders met tieners is er echter een lacune. De Bond Voor Grote en Jonge Gezinnen wou daarom zelf een aantal initiatieven opstarten, waaronder een nieuw tijdschrift BOTsing: Brieven aan Ouders met Tieners.

Om beter te beantwoorden aan de noden van de ouders werden de leden van de Bond met tieners in huis eerst bevraagd over een aantal belangrijke aspecten waarmee rekening dient gehouden te worden bij de invulling van het tijdschrift. Dit verkennend onderzoek bracht de volgende resultaten op:

- Voor alle ouders zijn de problemen die ze ervaren met tieners anders. De volgende items scoorden het hoogst: regels en grenzen bepalen, omgaan met meningsverschillen en conflicten, omgaan met conflicten tussen broers en zussen, afspraken maken met je tiener en ervoor zorgen dat hij zich er aan houdt. De items die de ouders zelf aanbrachten, zijn: alles wat met school te maken heeft, een gezin met kinderen met grote leeftijdsverschillen (vooral in grote en nieuw samengestelde gezinnen), juist reageren op karaktertrekken en wisselend humeur, rol van vriendenkring en vriendenkeuze en discussie over zakgeld en uitgaan.
- Ouders met tieners wensen vooral informatie over: de invloed van leeftijdsgenoten, het verschil tussen gedrag dat eigen is aan tieners en probleemgedrag en de rol van ouders en het gezin bij tieners. De onderwerpen die ouders zelf aanbrachten waren: problemen in verband met school, zakgeld en uitgaan en zinvolle vrijetijdsbesteding.
- Uit de vragen over informatiekanalen blijkt dat andere ouders en tijdschriften de meest gebruikte en de meest geschikte kanalen zijn om meer te weten te komen over opvoeding van tieners. Ook geven sommige ouders aan dat andere tieners hun ook deze informatie geven. Televisie en radio zijn minder gebruikte en minder geschikte media volgens de ouders.

Omdat opvoeding niet waardenvrij is, heeft de Bond een pedagogisch referentiekader opgesteld. Onder andere het democratisch opvoedingsmodel, de uniciteit van elk gezin en de goed spontane antwoorden op opvoedingsvragen komen daarbij aan bod.

Op basis van het onderzoek en het referentiekader werden dan een aantal doelstellingen voor het tijdschrift vooropgesteld: informeren, adviseren, attitudeverandering stimuleren, ouders de gelegenheid geven om hun aanpak naast die van andere ouders te plaatsen en blikopener en opstap zijn naar andere vormen van opvoedingsondersteuning.

Tot slot bleek uit de eerste evaluatie na een jaar dat het tijdschrift goed onthaald werd op alle vlakken en dat vooral moeders het blad lezen.